

יוסף חסדי ורחל

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל"י)
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום י' סיון התשנ"ב
 ואימי מורתי רחל בת איזיה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כ"ו מרחשון התשע"ז

מתפלל

שבת כו' תמוז ה-תשפ"ג
 פרשה: **מטות-מסעי**
 הפטרה: **שמעו דבר ה'**
שבת מברכין
 ראש חודש מנחם אב ביום
 רביעי המולד ליל שלישי
 בשעה: 16 – 04:20
 חלקים

הדלקת נרות - 19:30
צאת השבת - 20:22
ר"ת: 21:17

הדלקת נרות בשבת הבאה 19:26

מטות מסעי	זמנים
עמוד השחר: 4:22	4:27
זמן טלית: 4:29	4:34
זריחה: 5:47	5:51
חצות: 12:49	12:49
מנחה גדולה: 13:24	13:24
שקיעה: 19:51	19:48

לאסור איסור על נפשו
 חז"ל (גדרים מו): כל הנדר
 אף על פי שהוא מקיימו
 נקרא חוטא, ואיזהו נדר
 שאדם רשאי לנדור?
 "לאסור איסור על נפשו".
 נדר רצוי הוא כאשר אדם
 נודר להרחיק עצמו מכל
 דבר שיש בו ספק איסור או
 אבק עבירה.

העלון לרפואת
 תמי שלום בר שמוחה
 משה בר דוד ובגוריה
 מרת אהודי זינבה בת רחל
 ולע"ג חמוני מרים בת רחל ע"ה
 הרוצה להקדיש את העלון או חלקו
 בטל... 052-5079555

"שנאת הינם"
 "מקדש ראשון מפני מה חרב? מפני ג' דברים שהיו בו: עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים. אבל מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצוות ובגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת הינם, ללמדך ששקולה שנאת הינם כנגד ג' עבירות עבודה זרה, גילוי עריות, ושפיכות דמים.
 חז"ל שגילו לנו את הסיבות מדוע חרב בית מקדשנו, דאגו לנו וביקשו להחיש את גאולתנו, והתקינו לנו שלשה שבועות של אבילות כדי לעורר את הלכבות ולפתוח בדרכי תשובה כדי שנשוב למוטב.

בחזרת הש"ץ בתפילת הימים הנוראים אנו אומרים: "אבינו מלכנו... כלה דבר וחרב ורעב... וכל מיני פורענויות וכל גזירה רעה ושנאת הינם מעלינו ומעל כל בני בריתך". מדרכי הלימוד של חז"ל ללכת מן הקל אל החמור, כמו שאמרו שם, "שבי קשה מכולם". לפי שכל המאוחר מחבירו, קשה מחבירו, ולכן ניתן להסיק כי שנאת הינם חמורה היא יותר מכל מיני פורענויות וגזירות רעות.

בית המקדש השני נחרב בעבור שנאת הינם. חומרת עוון שנאת הינם כולשת גם בפרשת "מטות". הציווי לנקום במדיינים דוקא ולא באחרים שנכנסו עמנו למלחמה טעונה הסבר. רש"י מביא את דברי הספרי על הציווי "נקום נקמת בני ישראל מאת המדיינים". וכך מובא בספרי: "מאת המדיינים – ולא המואבים. שהמואבים נכנסו לדבר מחמת יראה שהיו יראים הם שיהיו שוללים אותם שלא נאמר אלא: 'אל תתגר בם מלחמה'. אבל מדיינים נתעברו על ריב לא להם".

למואבים היתה סיבה, מבחינתם, מדוע נכנסו למלחמה – מלחמתם היתה פעולת הגנה עצמית, בניגוד למדיינים שלא היתה להם כל סיבה לפתוח במלחמה. לכן בעבור שנאת הינם זו של המדיינים נצטוו ישראל לנקום את נקמת ה', וכל עוד לא היתה נקמה, משה לא מת. כדי לתקן עוון שנאת הינם, ובודאי בימים אלה של ימי בין המצרים, עלינו לעקור כל שנאה מהלב ע"י שגיטה למידה הקיצונית השניה, אהבת הווילת, אהבת הינם. כשם שאויבינו קמים עלינו ללא כל סיבה, גם כיום, רק מפני שאנו יהודים, עלינו להיות מאוחדים בתוכנו כדי להילחם נגד אויבינו ולנצחם, לאהוב אחינו אך ורק מפני שגם הם יהודים, אהבה שלמה, אהבת הינם מבלי לצפות לתמורה כלשהי.

עלינו לקבל את מידתם של תלמידי חכמים אשר נאמר עליהם: "מרבית שלום בעולם". היא מידה מרובה יותר מאהבת הינם, לא רק שאינם שונאים את זולתם, ואוהבים אותם, אלא גם מרבית שלום בעולם. ועלינו לנהוג כמידתו של אהרן: "אוהב שלום ורודף שלום אוהב את הבריות ומקרבן לתורה".

אווירת אבל כבד השתררה בקהילת יהודי שירץ די לה פרונטירא. ראשי הקהילה, שניסו להסביר לדוכס כי ידו של איש מהם אינה במעל, וכי להפך, מי שעזב את דת ישראל – אחת דתו להיקבר מחוץ לגדר, נדחו בהינף יד.
 נוכח העובדה הפשוטה, כי גופתו של המומר נקברה בבית הקברות הנוצרי ונמצאה פחות מיממה לאחר מכן בבית העלמין היהודי, היו אוזניו של הדוכס אטומות מלשמוע.
 רק מוצא אחד עמד בפני הקהילה היהודית.
 בעיר סיביליה הסמוכה התגורר בימים ההם הגאון הקדוש רבי יהודה בן וירגא, זקינו של הגאון רבי שלמה בן וירגא, שנודע בספרו "שבת יהודה".
 יהודי שירץ די לה פרונטירא ידעו, כי אם יש מישהו בעולם שיכול להוציא את צדקתם לאור, הרי הוא זה ולא אחר.
 באישון לילה התגנב אחד מנערי הקהילה, כשהוא לבוש בברדס שחור, משכונת היהודים. חייליו של הדוכס לא הבחינו בו, והוא נשא רגליו ופתח בריצה טרופה לעבר העיר סיביליה הסמוכה.
 לפנות בוקר הגיע הנער קל הרגליים לסיביליה, מתנשם ומתנשף, ובלי להמתין מיהר לעלות אל ביתו של רבי יהודה בן וירגא.
 רבי יהודה קרא את האיגרת שבידיו והחוויר. חייהם של יהודים מוטלים על כף המאזניים, פשוטו כמשמעו. לא עת להחשות. חייבים לפעול, ומהר ככל האפשר.
 שעה קלה לאחר מכן נראתה דמותו ההדורה של רבי יהודה, יורדת מעל הסוס, מול ארמונו של הדוכס.
 רבי יהודה ביקש להתקבל אצל הדוכס, והכמרים, שעמדו בפתח, הביטו בו בעין עוינת. הם הבינו כי הוא מבקש להגן על יהודי העיר, ומשכך חסמו בפניו את הפתח.
 אלא שרבי יהודה לבש עזוז ואומץ, הוא הדף את הכמרים הצידה, נכנס אל הטרקלין ומיהר להכריז באוזני הדוכס, עם כניסתו: "אדוני, אינני מבקש להציל את הפושעים שעשו את הדבר הרע הזה, אחת דתם לשריפה, כל שאני מבקש, הוא לומר לדוכס מי עשה זאת, למען לא יישפך דם נקי".
 דממה השתררה בטרקלין. הדוכס, שהכיר והעריך את רבי יהודה, עשה אוזניו כאפרכסת.

הודעות מרכז "לראות" פתוח בימים: א – ה פלא... 052-5079555
שיעורי לווין
 לע"ג מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
 כל מוצאי שבת אפשר לצפות בשיעורי הרש"ל ר' יצחק יוסף שליט"א בלוויין על מסך גדול
 בבית הכנסת אשר ב"שבת סופר"
 מנויים: לקבלת העלון חינוך במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

piko net & more

"לא יזול דברו ככל היוצא מפיו יעשה"

מסופר בתלמוד: כשהגיע זמנו של רבי יהושע בן לוי להפטר מן העולם, הגיע אליו מלאך המות כשסכיניו שלופה בידו ביקשו רבי יהושע להראות לו ברגעיו האחרונים את מקומו בגן עדן הסכים לכך מלאך המות והתחילו ללכת לשם בדרך אמר לו רבי יהושע שישאל לו את סכיניו כי הוא מתיירא ממנו ונתן לו את הסכיניו כשהגיעו לגן עדן הגביה אותו מלאך המות והראה לו את מקומו קפץ רבי יהושע ונכנס לשם בעודו חי אחז המלאך בשולי גלימתו וניסה לעצור בידו, ואז נשבע רבי יהושע שלא יצא משם, אמר הקדוש ברוך הוא: שיבדקו את רבי יהושע אם חזר פעם משבועתו, אז גם עתה יחזור משבועתו וימסר ביד המלאך ואם לא חזר אף פעם משבועתו, ישאר חי בגן עדן. בדקו במעשיו של רבי יהושע ומצאו שמימיו לא עבר על שבועה אלא שמר תמיד כל מוצא שפתיו וכך זכה ליכנס חי לגן עדן, ולמות לא היתה שליטה עליו.

"והייתם נקים מה' ומישראל"

כשהאדם נקי מה', שלם עם מצופו, הריהו נעשה נקי גם בעיני הבריות, שאף על פי שלעיתים הם מתרעמים עליו, סופם לעמוד על דרכו הישרה כנגד זה שאדם משתדל להיות נקי בעיני הבריות בלבד, אין הוא נעשה בכך נקי מה', ואין הוא בא אלא לידי צביעות.

"שארם צריך לצאת ידי הבריות כדרך שצריך לצאת ידי המקום, שנאמר והייתם נקיים מה' ומישראל" (שקלים פרק ג')

מהי משמעות הביטוי "כדרך"? אלא בדרך כלל האדם משתדל להיות יוצא ידי הבריות בדרך של חנופה, שקר וצביעות לכן מזהירים אותו ואומרים, שיהא יוצא ידי הבריות, כדרך שבה הוא צריך לצאת ידי המקום, שלפניו אי אפשר להחניף ואין להונות אותו.

"ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב"

על דברי פרעה מלך מצרים "הבה נתחכמה לו", אמרו רבותינו שלושה היו באותה עצה, בלעם שיעץ את העצה נהרג בחרב, איוב ששתק נידון ביסורים, ויתרו שברח זכה שבניו ישבו בלשכת הגזית. כל הטענה

על איוב היתה למה בכל זאת ישב ושתק ועל זה נידון ביסורים נוראיים שנקראים "יסורי איוב" לפי זה בלעם הרשע אשר בעצמו נתן את העצה, היה ראוי לעונש פי אלף חמור הימנו, ומדוע נענש בלעם ללא כל יסורים? אלא למדים אנו מכאן - אומר הגאון ר' חיים שמואלביץ - כי מיתה היא העונש החמור ביותר, וכל רגע של חיים אפילו מתוך יסורים נוראים, עדיפים על מיתה וזהו שאמר דוד המלך: "יסור יסרני יה ולמות לא נתנני", אפילו יסורים כיסורי איוב, אך העיקר "ולמות לא נתנני", עלי להודות על כך להשם יתברך, כזה גדול הוא אושר החיים.

"כל דבר אשר יבוא באש תעבירו באש וטהרו"

יש אדם שכועס על כל דבר קטן והוא בבחינת אש יוקדת ששורפת את כל אשר סביבה, וכן הכעסן שורף בכעסו את כל הסובבים אותו ומחרף ומגדף אותם, ותקנתו היא ללמוד תורה ומוסר, ולימוד התורה והמוסר ישפיע עליו לתקן מדותיו. וזהו שאמר הכתוב: "כל דבר אשר יבוא באש" - אדם כעסן שהוא בא תמיד בתוך אש ורותח על כל דבר, תקנתו היא "תעבירו באש וטהרו" - ילמד את התורה שנמשלה לאש, ויזכה לטהר את עצמו ולתקן את מדת הכעס.

"ולא נפקד ממנו איש"

"זה היה פלא עצום" - כותב הרמב"ן, "ומהניסים הגדולים שאירעו לישראל, אירע להם בכאן במלחמת מדין. שהיו עם רב כחול אשר על שפת הים, והרגו ישראל מהם ושבו מהם אלפים ורבבות, והכתוב מעיד שלא חסר מישראל אחד במלחמה. וזה שאמר הכתוב: ולא נפקד ממנו איש."

ואם תאמר: על מה ולמה זכו ישראל לנס הזה? משיב הרמב"ן ואומר: "והנס הגדול הזה, לפי שהיו שלמים

בזכות. והוא שדרשו חז"ל ולא נפקד ממנו איש, מאחינו אשר בצבא אל מקום אחר, לעבור עבירה. ואמר להם משה: אם כן קרבן זה למה? אמרו לו: לכפר על נפשותינו - מהרהור הלב."

הלכות ליל פסח

הלכות מלאכת ישראל הנעשית על ידי גוי בשבת בקבלנות

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

מלאכת הגוי בקבלנות בשבת במחובר לקרקע

ת. בדין האמור לעיל שיש לאסור מסירת בניית בית או עבודת שדה בקבלנות לגוי כשהגוי עובד בשבת בתוך התחום, דעת כמה מרבנותינו הפוסקים שאיסור זה הוא אפילו כשנתפרסם הדבר שאותו הגוי עושה בקבלנות, או כשמנהג אנשי המקום למסור עבודות בניית בית וקצירת שדה בקבלנות, מפני שעדיין יש לחוש למראית העין שיטעו הרואים את הגוי בונה בשבת ויחשבו שיש להקל בזה גם כשהגוי הוא שכיר יום של היהודי.

ולעומתם דעת כמה מרבנותינו הפוסקים שכל שהדבר ידוע ומפורסם שאותו הגוי עושה בקבלנות, וכן אם מנהג המקום למסור עבודות בניית בית וקצירת שדה בקבלנות, יש להקל, ואין לחוש בזה למראית העין, וגם אין לחוש בזה לכך שאורחים הבאים ממקום אחר יבואו לחשוד שהגוי העובד שם הוא שכיר יום של היהודי.

ולהלכה נראה, שלענין עבודות השדה יש לסמוך על המקילים בזה. ואף לענין בניית בית, בשעת הדחק כשיש צורך גדול בדבר יש לסמוך על המקילים. ומכל מקום אם יש לחוש שמא מחמת היתר זה יבואו לפרוץ גדר ולזלזל בקדושת השבת יש להחמיר.

ועיינן להלן (סעיף י') אם יש לחוש בזה לחילול השם.

ולשיטת המקילים כשמנהג המקום למסור מלאכת הבניה בקבלנות, היינו אפילו אם רק "רוב" אנשי המקום מוסרים הבניה בקבלנות, ואין צריך שיהיה מנהג "כל" אנשי המקום למסור הבניה בקבלנות.

ולשיטת המקילים כשמנהג המקום למסור מלאכת הבניה בקבלנות, היינו אפילו כשהיהודי שכר את הקבלן הגוי, וקבע עמו התשלום עבור כל העבודה, ואותו קבלן גוי שוכר לצורך העבודה כמה פועלים גוים בשכירות יום, ומשלם להם מתוך השכר שקיבל מהיהודי, ובלבד שאותם פועלים נשכרו לעבודה על ידי הקבלן הגוי, ומקבלים שכרם מהקבלן הגוי, ואין לבעל הבית היהודי כל עסק עמהם, אבל אם שוכר היהודי קבלן גוי, ובנוסף על הסכום שקבעו ביניהם בקבלנות צריך היהודי לשלם שכר הפועלים, ואותם פועלים הם שכירי יום, אין להקל.

לחן ליל פסח

נשים ונושים

איש אחד היתה לו אשה בזבזנית שתמיד תבעה ממנו סכומים גדולים לכל מיני הוצאות, עד שלבסוף שקע בחובות והגיע עד סף פשיטת רגל. אמר על כך הכס שנון: ישעיהו הנביא הוביה את הורו: ונשים משלו בו ותרגם יונתן בן עוזיאל נשים מלשון נושים ואבן יפה תירגם, שבן מי שנשים מושלות בו, סופו שהנושים ימשלו בו....